

CARLES RIBA

ELEGIES DE BIERVILLE

Segona edició, revisada i augmentada

EL PI DE LES TRES BRANQUES

Santiago de Xile

1949

EX-LIBRIS BIBLIOTECA DE CATALUNYA

Eloges de Bierville

(1800-1801)

Elegies de Bierville

(1939 - 1942)

CARLES RIBA per
JOAQUIM SUNYER

CARLES RIBA

ELEGIES DE BIERVILLE

Segona edició, revisada i augmentada

EL PI DE LES TRES BRANQUES

Santiago de Xile

1949

DONATIU DE
L'INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS

Elecció de Bierville

1.ª Edició, de 75 exemplars:
Buenos Aires (Barcelona), 1942.

Aquesta 2.ª Edició, consta de 230
exemplars en paper mig fil, i 30
exemplars en paper especial, nu-
merats de l'1 al 30.

INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS
BARCELONA

PREFACI

SÈRIE LITERÀRIA CATALANA
VOLUM QUART

PREFACI

EN llur conjunt, les elegies que componen aquest recull no han estat pròpiament divulgades. Dins l'àmbit on la llengua en què són escrites vindica, amb la seva pura vida, uns primordials drets històrics, les han conegudes uns lectors plens, jo no diré de la ventura, però sí de l'orgull d'ésser poes. Però, per grups o isolades, fora o dins de la pàtria, han tingut el destí errant, gairebé invisible, que els corresponia. Un autor no hauria pogut revelar més de la seva ànima, que més hagués guardat la intimitat púdica, la inseguretat d'exili, la veu no allargada a crit, amb què un dia ho digué. A penes li n'han pervingut, explícits, els testimoniatges d'una acció, d'un acord o que fos d'una lleial discrepància. Han bastat, amb tot, per a fer-li sentir, amb emoció fins aleshores no coneguda, com un poema sap trobar els seus camins a través d'espais i de resistències, inserir-se en una tradició lacerada i periclitant, enriquir-la potser desproporcionadament, però efectivament; per a crear-li, en suma, com una real presència entorn de la seva absència i com una vasta unitat damunt la dispersió.

A l'emigració, en efecte, i dins el sentiment de l'exili prengueren forma aquestes elegies. Una a una, sense previ pla de conjunt: cadascuna sense senyal de cap que l'hagués de seguir, cadascuna en certa manera desenvolupant-se d'un so, d'un mot, d'un enigma de l'anterior, talment com d'un germen sobrer. Sorpresa i meravella fou per a mi el primer vers, nascut de sobte sencer i armat d'una exigència de continuació; sorpresa així mateix fou el silenci en què es va cloure inexorablement el darrer. Entremig, un lent, coratjós i humil treball d'ofici; sovint, però, només una vigilància sobre alguna cosa que es construïa ella mateixa i que, si ara em demanava que l'ajudés a cenyir-se en nombres rigorosos, adés semblava voler romandre en una certa imperfecció i tumult.

Això explica que, si solament les cinc primeres elegies foren en realitat escrites a Bierville, tot el recull per a dir-ho així s'hi localitzés. Era degut. Aquell paisatge graciós i sever alhora, de nom il·lustre i segurament sense gaire història, on, sortit feia poc de la meva terra, jo havia tingut el primer sojorn estable i retrobat l'esperança, havia simbolitzat afectuosament un estat d'ànim i una situació. Dins un antic molí, disposat per a l'allotjament de congressistes, és a dir, d'hostes nombrosos i que fa poc exigents el zel, ocupàrem cambres d'una monotonia i d'una austeritat totes monacals. En sobraven moltes, per als que érem; per a mi, els dos corredors superposats s'allargaven cap a extrems ombrius i inútils, que evocaven misteriosos jocs o no del tot vençudes basardes d'infant. Fora, el Juïna, poc enriquit en el seu cabal d'aigües tranquil·les per les de l'Éclimont, s'endinsava en el bosc. Feia com l'eix de la vall que per l'un cap s'enclavava, deprimida i tofuda, dins l'immens pla nu de la Beauce, i per amunt s'obria cap a l'Illa de França. Venia d'altres mo-

lins i anava cap a d'altres molins, que amagaven llurs quietes mecanismes dins la fina i desordenada vegetació riberenca. Invitava a seguir-lo avall, com se segueix un pensament començat o una melangia que necessita fer cap a un objecte. I el bosc era tanmateix insigne. Amarat indefinidament, suggeria alhora la corrupció i la renovació; els segles, més que enfugits, arrelats, i un futur, cap al qual hom es decantés sense caiguda. Pobre en els indrets on se n'havia volgut fer un parc, s'imposava amb grandesa on la força natural semblava haver-se exercit lliurement. Els verds perennes es mesclaven amb els despullaments, els sostenien, els vetllaven, els negaven. En avingudes i corriols, tot d'abrils morts jeien talment els uns sobre els altres, humil catifa maurada pels fangs dels estius cohibits i pels glaços dels hiverns obstinats. Per amunt, les cimes dels arbres, tan diversos, s'entrellaçaven, formant voltes irregulars, o s'afirmaven independents, com cercant l'atzur per llur compte. La primavera fou lenta a venir. Més que brollar de terra i que ascendir per les secretes venes dels troncs i dels brancatges, semblà envair difícilment des del cel, amb tot el pes de la llum, a través dels alts fullatges nous, que ja eren allí, tendres i cristallins, sense que ens n'haguéssim adonat.

Cercàvem, dins aquest bosc, la solitud, i molt discretament ens en satisfieia. Tant, que no en desbarataven les subtils operacions els grups generosos, ricament matisats, que cada festa hi desbordaven des del veí Auberge de la Jeunesse, ni les escapades a París —unes hores de tant en tant dins aquell prodigi de construcció històrica ininterrompuda, tan a sentit humà universal que era nostre també, i al qual precisament la gran forest que sobrevivia en trossos com el nostre bosc, havia fet, segles amunt, incòmode l'accés i l'expansió per aquella banda.

Fou la paradoxal solitud, amb tots els significatius objectes vivents dins ella, que em submergí de ple dins el sentiment de l'exili. Hi vaig entrar com a la mort; com a la mort, tal com per la figura de l'exili justament jo aprenia a conèixer-la. Les cuites i les enyorances es revelaven increïblement a la superfície de tot; la lleugeresa del bagatge material assegurava la lleugeresa del suprem moviment. En aparença jo ho havia deixat tot, és a dir, béns i hàbituds, esdeveniments i activitats, i fins m'acompanyava dels éssers dels meus afectes elementals en una mena de possessió pura, sense vincles de vida. En l'íntima realitat, m'acarava amb mi mateix, ple de mi mateix no finit i del que de mi mateix hagués donat; m'acarava amb mi mateix, recollit en les meves pròpies forces, per tal que per elles em conegués i m'acabés i m'expandís cap a l'encontre d'una idea divina. Això era tornar, sí, "a la meua ànima com a una pàtria antiga": la frase del gran romàntic alemany se'm repetia fins a l'obsessió. Però hi tornava amb el meu cos, que, essencialment constituït amb ella en persona humana, i amb ella participant de totes les dignitats, amb ella es volia alliberar i salvar. Mai no vaig trobar que la profunda natura que em voltava em prengués com un refugi ni em seduís amb una anihilació; però no podia dubtar que estimulava en el meu ésser carnal un impuls primer, anterior a tota consciència i a tota coneixença, pel qual em sentia creat i existent. Per aquesta presència del cos i la seva vivent ressonància, jo em recordava i em reprenia en tants actes de joia, en tants perills d'aventura, en tants combats de dolor, en tantes servituds fosques i en tantes llibertats impensables, que no podia témer que tot plegat hagués de tornar a la indeterminació i al no-res, com havent estat tot sense una Gràcia i sense un fi de salut. Creia, simplement; cristianament creia en la meua

persona "tu a Tu" amb Déu, en la meua redempció i en el meu perfeccionament últim; veia el sentit de la vida i de sobte, per l'exili, com per un assaig providencialment ofert, se m'anticipava el sentit de la mort.

Se m'anticipava: no hi podia restar. El que havia calgut era que la mort em fos negada per aquella brusca revelació gairebé sensible, perquè jo tingués el coratge de recobrar-me i de viure encara. El coratge d'acceptar la meua concretesa en el món i en el temps, que seria, transcendida, la meua concretesa en l'eternitat. Com si fos precisa una reconeixença formal, en una data computable i en un lloc singular. "Morim sols", s'ha dit en frase d'esfereïdora economia; si, sols, però plens de tot allò que hàgim reeixit a convertir, de fora a dins, en possessió espiritual i en substància de valor. És així sols i plens que també vivim. I que també ens hem de salvar: el punt de maduresa vingut, desprendre's; més justament, ésser collit: com un fruit, que fa la seva final aquiescència al Qui n'ha preparat, des de la primera llavor, el complex i generós creixement.

Els antics ja ho sabien. "Esdevina el que ets", "Coneix-te en el que ets"; els dos preceptes, en dos plans distints, es relacionen i es completen. Tota l'essència de l'humanisme en tant que principi de vida moral i d'activitat de consciència hi és continguda; l'un i l'altre impliquen una afirmació de llibertat, una invitació a la recerca de si mateix i a la virtut: tot allò, en suma, que fa "l'eminent dignitat" de l'home. Ara bé: aquell retorn a la realitat profunda de mi mateix, a la meua ànima i al meu pensament, a les raons per les quals sóc l'home que sóc i que vull ésser, al dedins de la meua vida personal, nominativa, al cor de la meua durada i al centre on convergeixen els lligams

amb tantes coses terrestres que col·laboren en el meu esdevenir —aquell divinement forçat retorn a les bases, valgui l'expressió, per on sóc sostingut i nodrit i d'on sempre em caldrà de nou partir cap a noves conquestes, aquella rara experiència vivificadora, en suma, que potser no ens és atorgat de fer si en certa manera no l'hem merescuda, ¿com podria ésser absurd que la qualifiqués d'humanística, si el seu caràcter de religiosa, que no he vacil·lat d'atribuir-li, cobreix ja en principi més amplament?

¿Ni com em podria estranyar que de tal experiència sorgís la creació poètica? Era destinat així, no precisament necessari: fou una vegada així, no hi ha garantia per a cap altra vegada. És cert; però, la Poesia, cal cercar-la on se sap que és, havia jo mateix escrit anteriorment: espera, com la veritat, a la qual és unida; com la font més amagada i més pura, cap a la qual obre camí la set; com l'Amor, al qual hom s'acosta estimant; com Déu, que s'estima en qui aprèn d'estimar-se. I per exercici, ascèticament —els dos mots es valen— vaig fer l'esforç cap a trobar la Poesia— cap a trobar la inefable coneixença concreta, singular, íntima, de mi mateix: en un donat moment del temps, en un donat lloc de la terra i sobre una fe i una esperança donades. En tant que, vingut d'un altre moment i d'un altre cantó, jo era *aleshores allí*, i perquè hi era per haver lliurement dit que *sí* a unes determinades coses que considerava en acord amb la meva condició i dit que *no* a unes altres que jutjava contràries a ella. I en tant que volia per a aquella coneixença preciosa una expressió en la llengua, de la qual, *meva*, entre les existents i possibles, per la meva encarnació personal i des del meu primer dia, jo havia anat rebent formes per als meus sentiments i per als meus pensaments, i amb els mitjans de la qual jo havia après a refer per a mi l'uni-

vers que em té i a construir la Ciutat que, militant i triomfant alhora, posseeix en idea.

Un poema no s'explica; és a dir, les seves paraules no són canviables per unes altres, el seu cant no pot ésser dut més ençà de les nocions i de les imatges que comporta, perquè justament la seva comesa és dur el lector més enllà d'elles, pel camí d'una veu insubstituïble. Davant d'un poema, ni un crític ni l'autor mateix no sabrien sinó, des de fora, comparar els resultats presents amb els que en el curs del treball de composició han estat possibles; o, matèria més interessant, esbossar i valorar els accidents de vida exterior o profunda que precediren la concepció, que potser la determinaren. És això segon que he intentat de fer per a aquestes *Elegies de Bierville*, ara que per primera vegada surten en edició pròpiament dita, a trobar un públic. Un públic de catalans que viuen a l'exili o en expatriació. Per un com ells foren escrites un dia; pugui alguns d'ells estimar-s'hi, com s'hi estimà ell mateix.

Barcelona, gener 1949.

Carmina invenient iter

SÈNECA

Tristes banderes

del crepuscle! Contra elles

sóc porpra viva.

Seré un cor dins la fosca;

porpra de nou amb l'alba.

C. R.

I

Era secret el camí, fabulós de tristeses divines,
fins a les aigües vivents que em recordaren un nom,
oh inefable! i una callada manera senzilla
d'amorosí el pensament per una gràcia tenaç.
Lliures al cel, les tofes havien donat a la terra
llur primavera d'antany, flonja i daurada humilment;
el meu pas, bandejat de tants ahirs d'alegria,
hi ha conhortat l'afany que de l'hivern abaltit
em llançava a un abril incert, ah! com si tinguessin
tots els homes la pau i només jo fos errant.
Somnis per a mi sol en averany i en figura!
L'ànima s'hi coneix, ja no és sola a esperar;
en el parc estremit on sembla estar per renéixer
jo no sé quin déu mort, fill de les aigües i el verd.

II

Súnió! T'evocaré de lluny amb un crit d'alegria,
tu i el teu sol lleial, rei de la mar i del vent:
pel teu record, que em dreça, feliç de sal exaltada,
amb el teu marbre absolut, noble i antic jo com ell.
Temple mutilat, desdenyós de les altres columnes
que en el fons del teu salt, sota l'onada rient,
dormen l'eternitat! Tu vetlles, blanc en l'altura,
pel mariner, que per tu veu ben girat el seu rumb;
per l'embriac del teu nom, que a través de la nua
[garriga
ve a cercar-te, extrem com la certesa dels déus;
per l'exiliat que entre arbredes fosques t'albira
súbitament, oh precís, oh fantasmall i coneix
per ta força la força que el salva als cops de fortuna,
ric del que ha donat, i en sa ruïna tan pur.

III

Era tan trist l'amor a l'ombrosa vora enllacada
dels records adormits, tan solitari en la nit
dels rossinyols — ah dolcíssima cosa certa, certa,
cant absolut, per damunt l'alba que et trenca —
[era tan
pà.lid dins la profunda rodona dels tells — cristal.lina
de primavera, però sols en l'altura — que el mar
ens ha obsedit, perquè fos l'estrella més pura, si hi era,
i ens acuités el Temps, i el pensament, exaltat
sobre l'escuma errabunda, engendrés ocells sense nombre
que el seguissin, oh blancs, gais cavallers del seu
[vent!
Fins que ens ha pres una illa més verda enllà de les illes,
verda com si tot el que dins terra és impuls

dolç i obstinat de pujar per ser llum amb la llum contra
[l'ombra

triomfés allí ona per ona, en l'espai
indecís — i en els ulls i en l'ànima: oh més intensa
suavitat abans d'un occident més secret;
oh cant líric que es dreça a l'extrem abrupte del somni,
veu i món acabant junts sobre el buit inhumà!
Torna a tenir-me el vell parc: al llarg dels meus versos les
[aigües

llisquen monòtonament com un destí presoner.
Ja no el sé recordar com l'he vist, ans com el preveia,
canvi més ric i més pur de l'alegria del mar,
l'últim flotó maragdí del rumb nocturn. Però encara
més innocentment tantes imatges i tant
ai! d'impensable sentit s'han canviat i es contenen
en el fervor dels dos enamorats juvenils
que al bell cor de la immensa ciutat fumosa ens obriren
llur paradís ple de llum, de voluptat i de risc.
I m'és dolç de comprendre que, dels feliços, agraden
únicament als déus els que han volgut, com els
[déus,

sota el llit amorós l'onada inestable i, bevent-los
les rialles, els vents que han mesurat el gran freu.

Per a Joan i Elizabeth

IV

Pura en la solitud i en l'hora lenta, una dona
fa lliscâ, amb moviment d'arbre o de crit amorós,
al llarg dolç dels braços alçats, la túnica. Mentre
brilla ja el tors secret, resta captiva en el lli,
dalt, la testa. Un instant o dos. Ah! ¿són prou perquè
[es trenqui
foscament el lligam entre la bella i aquest
tímid juny que d'ella, nua dins l'ona, esperava
joia i impuls fluvial per a perfer-se? ¿Han estat
prou, que tu, imponderable cosa d'or i mirada,
testa, flor dreta, en surts vaga — i talment recelant,
ara, els no res del silenci que eren adés venturosos
còmplices? Un cucut canta de sobte, innocent.

Ella somriu. La sang juvenil del món torna a córrer,
salta, brusca, amb el salt de la magnífica, i va
temps avall, cap a sols més madurs — i ella neda, oh
[ritme!
cap a l'estiu excessiu — ella i els déus i el meus
[ulls!

V

Clou-te, cúpula verda per sobre el meu cap cristal·lina!
Aigües de curs discret, brisa que a penes ets més
que un moviment del silenci, imiteu la manera senzilla
com la meva sang ara s'oblida i jo sé.
L'inacabable somni del món endolceix una a una
ses onades entorn del malencònic jardí.
Dins la meva ànima en pau sóc el naufrag que en l'illa
[profunda
on reneix de la mar, súbitament reconeix
la seva pàtria antiga; i no en té sorpresa; el crepuscle
fa més pur el sender — oh pueril! oh reiall
que l'ha tornat a prendre, envellit i nu, però en flama
més a cada pas, més alentint cada pas

perquè vol la nit, i arribar a l'esposa secreta
com esperat d'un esclat sempre imminent de
[l'enyor,
i ésser l'un per a l'altre un do amorós del misteri
—nit amb joia dels ulls, nit més enllà de la nit!

VI

Com a l'atzar el bus dins l'obaga volta marina
fa el seu vol invertit, amb l'esperança anhelant
de la gran perla perfecta que li serà salvadora,
cert, però, únicament d'un i deu nacres banals:
m'he llançat, oh celestes! dins molta impensada alegria,
i el seu corn més profund mai gairebé m'ha transmès
l'eco irisat de la vostra rialla feliç que allibera;
i he explorat, germans, molta mortal veritat,
sense arrencar de l'entranya innumerable el mot que hi
[dormia,
l'incalculable mot, pur en l'espera dels déus!
Ah nocturna amor, quan prop teu sóc ànima sola,
he davallat en mi, somni per somni avall,

ombra per ombra del son descobrint les mortes figures
del passat pueril, fins on naixia el destí
amb invisible figura; i és una entre moltes vegades
que retornava a tu, dona, pel súbit esglai
de tocar com un fruit la divina dolçor reservada
d'un absolut oblit que és nodriment i valor,
no ceguesa i caiguda. És íntima tota innocència
i anterior. Amants, oh si sabéssiu, amants!
Dolces amb insistència imperiosa de flama
semblen les vostres mans una abundància collir
que excedeix reialment la vostra reial desmesura;
fins que defalliu. No. Si goséssiu saber
tant com goseu posseir! De quina més noble harmonia
sou els il·luminats, els vehements escultors!
No, la final lassitud del qui travessa un gran somni
i de sobte ha arribat (oh! la més pura és morir)
no és el vostre repòs, amants, quan amb ulls gloriosos
i satisfeta set, únicament contempleu,
simple en sa llum contempleu, renascut de l'obra inefable,
més present i més nu oh! que a les mans i que al goig,
el bell cos amorós. Us meravelleu, però sense
esbalair-vos. És sols un retrobar: de més lluny
que de vosaltres mateixos i que de la Faula. Llavors
sou dins la plenitud i dins la idea d'un món
fet per a l'estiu i el triomf fastuós de la terra
i l'esplendor fluvial. Per no més perdre-us, cloeu

tendrament els ulls i seguïu acreixent-vos en l'alta
visió que heu creat. Ja com un somni, però.
Fins que despertareu com d'entre vivents per a un somni
entre adormits. Recordant; sense saber; recordant.

VII

El somni és una cosa que ve de molt lluny i que ve
amb un altre somni d'esperança i d'afecte.
El somni és una cosa que ve de molt lluny i que ve
amb un altre somni d'esperança i d'afecte.
El somni és una cosa que ve de molt lluny i que ve
amb un altre somni d'esperança i d'afecte.
El somni és una cosa que ve de molt lluny i que ve
amb un altre somni d'esperança i d'afecte.
El somni és una cosa que ve de molt lluny i que ve
amb un altre somni d'esperança i d'afecte.
El somni és una cosa que ve de molt lluny i que ve
amb un altre somni d'esperança i d'afecte.
El somni és una cosa que ve de molt lluny i que ve
amb un altre somni d'esperança i d'afecte.

VII

He navegat com Ulisses pel noble mar que separa,
amb un titànic somrís d'obediència a l'atzur,
l'illa de l'últim adéu, on es va inclinà el meu migdia,
i el necessari ponent, dolç d'una glòria sagnant.
Sobre la rosa dels astres, set vents, atònits, deixaven
que n'exultés un de sol, el decretat del retorn.
Si el magnànim heroi dormí dins la popa segura
més profundament que per cap vi ni per mort,
és contat com els ulls dels reials mariners ho veieren:
l'interior treball, ell va saber-lo amb els déus,
pel que jo sé de mi. Oh! com era nua, com era
abandonada, la fe que a favor meu va lligar
els dos mons, que em volien, de banda i banda de
[l'ombra!

No atreta pel fi: ans virginal a un impuls
 que em travessava d'enllà de la meua innombrable
 [aventura
 i de mes pròpies arrels; com dins el ventre vivent
 l'èsser que s'hi perfà és tot ell creixença amb les pures
 forces originals, i no és seu el destí
 que l'amara i l'empeny, talment una puja d'antigues
 aigües, fins que ha nascut i que ha plorat i que ha
 [vist:
 i és llavors solament que ja li convenen els nostres
 mots "despert" i "adormit". Entre nosaltres humans,
 déus! els mots són només per a entendre'ns i no per a
 [entendre'ls:
 són el començament, just un senyal del sentit.
 Semblen precedir-nos camí del misteri i ens deixen
 foscos davant d'un brocat, tristos a un eco que fuig.
 Cal la secreta clau: un record que ve de vosaltres,
 déus! i que no ens ateny fins que ja hem arribat;
 tal comparança potser, que ens queia de sobte com una
 pedra brillant a les mans, dura en sa freda virtut,
 i que guardàvem amb altres banals, fins que som a la viva
 sorra a la fi de la mar —¿repatriats o arribats?
 ¿Com ho diria, germans, si no sé si parlo amb vosaltres?
 ¿Ni us parlaria tan sols? Sóc en l'espera d'un déu.
 Entre el silenci i el curt sospir d'una onada tranquil·la

—una marcada en el temps, per a mi sol en el temps
anterior a la nit — em serà de cop a la vora,
simple i juvenil, coneixedor sense esclat,
per la mà, coneguda invisible sobre ma espatlla:
el meu déu parcial, que m'ha elegit per orquill
fins a la injustícia — dic jo. Em donarà per als altres
l'aire d'un mendicant que és pacient als portals.
Ell i jo sol sabrem quin tresor desarem, que jo duïa:
no els diamants del crit i de la presa i el foc
(negra escuma, tu els tens!): dels meus dies d'errà i de
[conèixer,
un sol dia he salvat: el que em salvava; i dins ell,
com les figures per gràcia escollides que omplen un somni,
el tan divers amor dels qui per mi, al meu pas,
pel que em donaven d'ells han esdevingut una mica
més el que eren; i tot el que en el freu he comprès.
Oh tresor, tan real que podria comptar-lo i triar-lo!
Mentre, però, no seré rei de ma última pau,
me'l guardaran les Ninfes gentils que teixeixen amb lenta
trama de porpra i cristall els pertinaços ordits
dels invisibles corrents, dins l'obac obrador subterrani
on l'abella de l'erm va, esmunyedissa, a fê el rusc.
Itaca, regne petit, conec la cova profunda!
Olivereda amunt, fora camí, en el rocall;
closa i subtil com l'hora d'un sol pensament, per a entrar-hi
calen un front humil sota la llinda i un salt.

VIII

Són abruptes amb noms gairebé de dona amorosa,
noms per a ser present tan solament dins el foc:
la Flamejant i, torxa més pura al matí, la Rosada.
Clou al murmuri els ulls: som en el dèlfic fombant.
¿Reconeixes les Roques, les absolutes presències,
com ens prengueren els ulls verticalment fins al blau;
altes d'un vol més alt (¿reveus, Amor?) que ajuntava
llurs dos fronts lleonins com un mateix pensament?
¿Era l'àguila ardent dels presagis reials, que fa inútils
la consulta en l'obscur, Pítia! i l'anunci diví
esgarriant-se en ta veu? La imatge puixant ens fou dolça
cor orgullós endins, on no s'imposa la nit
ni les blanques aurores menteixen. Però el que importava
era la font, al peu ineluctable del mur:

solitària i deixada, però vivent — com de l'hora
pròxima, dret destí que no abat cap saber,
una Gràcia tenaç i discreta ve a oferir-se'ns
contra el neguit d'ignorar; cal acotar-s'hi només.
Dona, tu i jo hem begut al doll glacial de Castàlia
l'aigua dura dels déus, pura a través de l'horror,
intemporal des del fons on no es marquen els canvis dels
[signes;
l'hem mesclada amb la sang que ens és comuna en
[l'amor.
Siguí o no el que ens passi a la nostra mesura, s'assembli
a nosaltres o no, dona, en nosaltres el crit
de sofriment o de glòria voldrà parlar — oh! no importa,
per a nosaltres sols o per als altres també —
parlarà, articulat per la saviesa dels segles
i de les Faules, dolç de les cançons maternals
i profund del que és viva la terra secreta i concreta;
tendra i eterna veu per a acomplir-nos-hi tots,
dona, en cada borboll del seu broll; la teva, la meva
veu, la doble veu sobre el mateix instrument
d'un destí compartit; i la mort separar no podria
el que ha fet un sol cant per a l'orella dels déus.
Oh com vàrem sentir que érem cosa lleugera i sagrada,
ja senyors dels senyals que ens encontressin, Amor!

Vida volguda... olivar que fugint de les Roques baixava
tan inefablement impetuós cap al mar!

Res no ens haguérem de dí. I quan el nostre pas va
[respondre,

lent, a la crida feliç, unes abelles brunzents
varen voltar-nos el cap. Però sols amb els anys hem

[comprès com

és de subtil i d'humil i coratjós el treball
per a la nostra mel, que és filla de l'aire i la terra;
sí, però més del foc, dona, del foc sobretot.

IX

Glòria de Salamina vermella en el mar a l'aurora!
Adormits en el vent de Queronea, xiprers!
Esplendor per als ulls o malencònica estampa,
crit d'arribada o foc sota la cendra d'un nom,
llocs! la meva presència amb cor violent us completa,
mots! la meva veu assedegada us fa plens.
Si en el meu cos carnal solament un triomf inefable
va poder-me engendrar contra la nit i el no-res
(entre els braços del pare, oh mare en la llum i en la
[Gràcia,
pura presa en el pur començament dels meus anys!]
no calia victòria amb humiliació de reialmes
ni importava un ponent buit de la fuga i la sang,

perquè fos deixada en el solc incansable dels segles
 la furiosa llavor per al meu ésser civil.
 El que fou necessari i bastava, és que uns homes sentissin
 com no hi ha fast més dolç que ésse' i gustar-se un
 [mateix:
 simplement, subtilment, sabessin com no hi ha inútil
 cap esperit, si creix lliure en la seva virtut;
 que per podé esdevenir el que volien llurs déus, en la
 [forma
 viva del que eren ja des de l'arrel de llurs morts,
 consentissin a fer-se, ells diversos! iguals en les armes,
 persuadits per la llei, ells que es dictaven les lleis,
 i a la força més forta que estreny o que inunda, oposessin
 la raó que es coneix i l'escomesa viril.
 Homes que veu mesurar i acomplir accions més que
 [humanes
 per merèixer l'orgull d'ésse' i de dir-vos humans,
 jo em reconec entre els fills de les vostres sembres
 [il.lustres:
 sé que no fórem fets per a un destí bestial.
 La llibertat conquerida en l'apassionada recerca
 del que és ver i el que és just, i amb sobrepreu de
 [dolor,
 ens ensenyàreu que on sigui del món que és salvada, se
 [salva
 per al llinatge tot dels qui la volen guanyar;

i que si enloc és vençuda i la seva llum és coberta
per la tempesta o la nit, tota la terra en sofreix.
Sí, però l'esperança meravellosa traspassa,
crida, més real que la tenebra o l'estel
—ossos decebuts i l'heroica pira en el vespre
desesperat —per a molts sembla d'antuvi una fe;
sols que té menys espera i arrenca de tots els exilis
cap al seu crit, i els batuts van retrobant-se soldats.

Per a Pompeu Fabra

He guanyat amb Colau i he guanyat amb el Colau
Una esperança d'esperar he guanyat, de nou, una
estela sobre de mísera, en el meu recordant de les coses,
glòria d'abans sobre el cel tenia, avui, del cel,
Perquè de tanta cosa el present de guanyar
i després de tanta cosa el present de guanyar,
perquè he guanyat per guanyar, de la tenebra, avui,
perquè he guanyat, i per guanyar, de la tenebra,
Tal com he guanyat de guanyar, i guanyar, guanyar,
guanyar de guanyar, de la tenebra, guanyar,
He guanyat, de la tenebra, i de la tenebra
guanyar guanyar, de la tenebra, i de la tenebra,
guanyar de guanyar, guanyar, guanyar, guanyar,
guanyar de guanyar, guanyar, guanyar, guanyar,
—guanyar i guanyar guanyar, guanyar— per guanyar guanyar.

X

He somiat amb Orfeu a la porta oberta de l'Ombra.
Una absència d'espill ha devorat els meus ulls
ebris encara de mirar-se en el maig turbulent de les coses,
plens d'abocar sobre el cel tantes aurores del cor.
Fou això: de sobte morir al present de puixança
i redreçar-me enllà (oh immensament!) dels adéus,
pur anhel tot jo i, secreta dins l'ànima, orella
que la desperta i per on tota reviu en l'obscur.
Tal com en mi jo havia trobat l'ambigua sendera,
sola en el risc lunar de l'impensable profund,
fins a vosaltres, déus inferiors, i a la vostra
única certitud, dura acabant el meu pas,
ara, naufrag del meu vertical instant de caiguda
—pedra i ocell sense vent— per l'absolut no-esperar,

era girat a mi que escoltava créixer l'anunci
de no sé quina mar interior, madurant
lluny dins meu en illes d'encara impotent melodia;
canvi o naixença era igual: era una mar i el seu vent.
Coses fosforescents, d'indistint murmuri, es badaven,
càndides flors de la nit, entre l'onada i el buit,
lentament s'omplien d'elles mateixes, prenien,
brusques, nombre i espai i original horitzó.
Tota una pueril Natura en elles semblava
retrobâ el seu respir, l'ordre flotant del seu joc,
matinejà en els colors més nus de la seva esperança,
coronar-se amb l'orgull innumerable del temps.
Com et vaig reconèixer, memòria, perdut arxipèlag,
cales, sagrats carreus, fonts i amansits animals!
Tot quant havia per mi après l'oïda i, amb ella,
com un començament, l'acte callat del seu fi,
i ah inexplicable! tot quant, velada Eurídice, és únic
dins el teu nom amb tu entre la mort i el meu cant,
feia un reialme immens que tornava a la veu del seu
[príncep,
una pàtria expectant, dolça del poble divers
junt amb el qual havia cercat llargament la victòria;
m'he exaltat essent, palmes! el pit del seu cant.
No m'ha aturat amb el dubte de l'aigua negra l'immòbil

blanc xiprer de l'oblit, meravellós a l'impur:
 em prenia la crida eternal de pura tendresa—
 la que l'exiliat sent de vegades, molt lluny,
 quan li sembla, i el puny, que la infància el plora, i el
 [vespre
 l'acompanya amb el plany d'una campana innocent.
 Em prenia, però que absoluta! Com el que ens salva,
 súbit, des del cor més entranyat del perill;
 com l'amant que vol lliberar l'amada dispersa
 pel necessari mot i se l'enduu al desert;
 violentament obrint-me per dins en fontana
 viva de mi mateix — ull en la creu dels sentits,
 aigua fluida en l'instant que no fuig i que no la canvia,
 ésse' i mirar-se donant, des de l'origen mirar
 fins a la fi del seu do, ¿és això la perenne promesa,
 pur Orfeu, i el corrent era abundant en el glop?
 ¿l el que infinitament tu lloares, mestre perfecte,
 era el preludi tan sols per a cad'ú —per a mi?
 ¿l l'incomptable que em fou, sabut a penes, creixença
 —noça inefable, enyor, rara visita en la nit—
 i el que m'afaiçonà, però sense mai acabar-me,
 com si llanguís amb les mans del qui somia voler,
 ara seria tot dins la suma límpida, cada
 cosa salvant-s'hi d'haver ai! estat sola i mortal?

Déus fraterns! Així abeurat i inundat del meu propi
pur retorn, he passat, ànima endins, cap on sou,
més enllà de la infància, vosaltres amb mi, en el somriure
de la certesa, un sol fi: jo el gloriós instrument
i vosaltres l'amor; i he entrat a conèixer-me, oh vida
recomençada! en tu, com en l'impuls i el treball
i l'aparent desacord, oh Presents! vosaltres em vèieu,
no en el meu fer, sinó ja en el meu signe perfet.
I ara, en la dolçor que del somni em dura, ja estimo
la memòria en la sang, presto l'orella i em veig
arbre arrelat en el crit de la meravella passada,
miro i em sento cant que obre la tofa en l'espai;
i no és pas distret de l'estranya delícia, que penso
en el xinès subtil, d'ànima ardent, que té els ulls
fits en la xifra complexa del seu poema i l'abraça
tot a cada instant mentre en deslliga els sons purs.

XI

Era en la llibertat i en el cel de la meua paraula,
transfigurat pel déu que en els meus anys ha sofert;
sota els meus ulls, la terra vivia per mi — com un rostre
dins la diversitat de l'amorós pensament;
entre la serra, que porta, mirada enllà, a la distància
pura, camins ocults, serpentejants com desigs,
i la ciutat dels Felços que no conec ni em coneixen,
alta en llur èter natal, més que les albes del risc,
incomparable reia, fill gran de la meua puixança,
el meu efímer vol. Ah! no temptat per l'engany
esplendorós del foc que ens barra la vostra ventura,
ni per l'atzur, oh divins indiferents! que no pot
sostenir de nosaltres sinó el que en va se us assembla:

no: ans perquè Algú, dintre de mi, on la nit
brusca de vagues pors em combatia, s'havia
tot de sobte estimat; amb el meu cor estremit
violentament i virginal va estimar-se,
com si em necessités per a conèixer-se en mi,
per a plaure's en mi i en la meua joia expandir-se
i vessar-se en el vent, amb abundància de flor
que dilapida el seu maig. Oh gran cor satisfet, oh més
[plena
possessió de mi des de la idea d'un déu!
Pur en el meu enigma, he cantat, segur que la flama
que parlava per mi no tocaria el meu cos;
i que l'ull absolut que a través del meu somni mirava
no deixaria el cristall humiliat sobre el món.
Sols l'inefable abús i acreixement l'un per l'altre
dels perfectes amants fóra una imatge adient;
com en cad'un es compensen i mútuament s'ultrapassen
l'ànima i el subtil dolç instrument corporal.
Jo amb el fast he pogut que el meu déu de mi desplegava;
del que de mi mateix ell em donava, he donat.
Foren uns instants que jo comptaria per vida
i per avenç d'això: ésse' integrat en el fi:
ja en mi mateix no pertànye' a l'obscur destí de les coses
ni al precari pols de la memòria en la sang.

Dolça, ells esvaïts, la transparència me'n dura;
que no en sabia dir "seguretat" ni "record":
tant m'és present la meva secreta figura salvada!
com si des d'ara em veiés dintre la llum d'un mirall.
Com l'apassionat, que entre dues tanques fa via
per la vall vesprejant, deixa endarrera el seu pas
i omple els seus ulls asservits en el pensament de l'encontre
i s'acompanya ja de l'abraçada i la veu,
ara, jo, tornat a l'exili on callen les coses,
on es mesura el temps pel que s'espera tan sols,
pujo per retrobar el qui és jo mateix i madura,
únic, de mi mateix i del meu déu salvador,
i en l'impuls consentit cap a l'harmonia fixada,
dins la posta que em venç creo l'aurora brillant.
Res no pot ser com abans. Comprenc, més enllà del
[silenci
i ah! més enllà del meu cor, que l'invisible Vivent
que es coronà de mi i del meu crit gloriós, no em va
[prendre
com un alberg de pas per al seu goig foraster;
ans havia en mi renascut del seu cel, amb el germen
més preservat del meu cast fantasieig pueril,
i en els meus anys de fruit, profund, completava el meu
[compte

de sofriment terrenal amb el seu propi diví;
fins que tot fos amor. I de sobte em mostrà què seria.
El que, però, ja és, basta al meu cant i al meu do.
És la certesa. Aquesta: saber, sense pes, en la vetlla
dura del pensament i en la llangor de l'oblit,
què ha de ser pels orígens. Saber-nos, jo i Qui no em
[deixa,
fills tots dos de la pau, en la discòrdia engendrats
contra la Indiferència, absent atzur, oh Immutables!
home entre els homes jo, déu contra els déus el meu
[Déu!

XII

ENDREÇA

Sota la noble expandida tendresa dels arbres de França,
 consirós vora el curs just i fidel dels seus rius,
he volgut donâ a l'abundància del cor una antiga
 regla que l'acordés amb el pudor de la veu.
Arribareu sense mi a la pàtria expectant, elegies:
 de dolor a dolor la impaciència us empeny.
Èrato, més continguda! perdona l'estrany, si l'onada
 ara i adés ha saltat sobre els teus nombres severs.

NOTES

VERSIFICACIÓ. — El ritme de les *Elegies de Bierville* és una adaptació al nostre sistema sil·làbic i accentual del ritme quantitatiu de l'elegia antiga. Goethe, per exemple, hi va recórrer en les seves *Elegies Romanes*. La composició es distribueix en díctics, cadascun d'ells format per dos hexàmetres dactílics, el segon dels quals té dos silencis: un després del tercer temps marcat i un després del sisè; en el segon membre, a més, d'aquest segon vers mal anomenat pentàmetre, mai no es fa la substitució dels dàctils per espondeus. En principi, cada díctic ha de presentar un sentit complet; però l'encavallament ja es troba en l'elegia clàssica. Jo n'he fet un ús, que als ulls dels rigoristes apareixerà segurament ultrat. En tinc consciència, com d'altres llicències. Però, si en el text de la present edició n'he corregides algunes, he cregut haver de deixar els encavallaments, amb llur efecte, volgut, de desbordament, per a dir-ho així, sinuós i certes irregularitats que van lligades al moviment d'especial inquietud o de recerca de la serenitat intrínsec a determinats passatges. Qui llegeixi, cooperant com cal a la veu que de lluny el mena, les elegies III i IV, per exemple, sens dubte aprovarà que, en qüestió de ritme, el professor que hi ha en mi hagi cedit discretament al poeta.

ELEGIA I. — *Súnion*... El "sagrat promontori d'Atenes" d'un itinerari homèric, el "sublime promontoire" de Moréas, el promontori penjat sobre el mar, batut per les onades, on els mariners d'Aiax, en la tragèdia de Sòfocles, enyoren de trobar-se "per saludar-hi la sagrada Atenes". És la rocosa punta final de l'Àtica, que guarda l'entrada del golf Sarònic a l'una banda i del canal d'Eubea a l'altra. Del seu cim estant, la vista s'estén, meravellada, per sobre la mar de Mirto, des de l'Àtica fins a les Cíclades i les muntanyes de l'Argòlida. Pèricles hi construí un temple de Posidó, del qual avui encara es drecen, sostenint l'arquitrà, dotze columnes; alguna de les caigudes blanca i verda, baix, sota l'aigua densa i neta. És aquest lloc únic, síntesi i símbol de moltes coses pures, que en el meu exili se'm representava a la memòria: talment com si m'aparegués entre els arbres foscos de la vall de Bierville i m'hi reveiés a mi mateix, el viatger feliç de dotze anys enrera.

ELEGIA III. — S'hi transfigura, si es vol s'hi deforma, pel procés líric, la impressió d'un ràpid viatge que acabàvem de fer, la meua muller i jo, a Irlanda. En tornar-ne, fórem, a Londres, hostes dels amics recent casats a qui és dedicada l'elegia.

ELEGIA VII. — Represa, més ambiciosa, d'un tema ja tractat per mi en les *Estances* (Primer Llibre, 37: *El darrer freu*): el del son profund que caigué sobre els ulls d'Ulisses quan s'hagué ajagut al pont del vaixell dels feacis. Adormit va fer Ulisses, l'heroi de la vigilància, el seu darrer pas de mar, des del país on Nausica l'havia acollit fins a Itea, l'illa paterna. Son torbador, ple de misterioses significacions, que "en fer la crisi el destí de l'heroi, lliga simbòlicament a favor seu els dos mons de cada costat

de l'ombra"; així escrivia jo mateix en un prefaci a la *Nausica* de Maragall. Vegi's *Odissea*, cant XIII, versos 70 i següents.

Conec la cova profunda... Efectivament, en setembre de 1927, durant el meu viatge a Grècia, vaig visitar la cova anomenada avui Marmarospilia, on, segons la tradició, Ulisses, en despertar-se a la seva pàtria i en la imminència de noves lluites, desà el seus tresors, ajudat per Atena. L'entrada n'és baixa, uns sis pams; i l'interior, estalactític amb un altar antic, respon força exactament a la descripció que en fa *l'Odissea* (XIII, versos 102 i següents) :

*Al capdamunt del port un oliu son fullatge desplega;
i, prop d'ell, a tocar, hi ha una cova amable i obscura
consagrada a les Nímfes que Nàiades hom anomena.
Dintre hi ha llurs crateres i així mateix les grans gerres
de pedra, i és allí que van a brescar les abelles.
I hi ha uns telers de pedra molt llargs, on les Nímfes
l'teixeixen
robes color de porpra de mar, que enamoren de veure;
i aigües que ragen tostemps, etc.*

ELEGIA VIII. — *Són abruptes...* Son évocades, de la manera abrupta com es dreuen als ulls i per sobre el cap del viatger, les Roques Fedriades. Formen talment l'hemicicle del grandió, salvatge, tancat teatre en què fa pensar l'emplaçament de l'antic santuari d'Apolló a Delfos, en un congost del Parnàs. Aquestes roques constitueixen una gegantina façana que ateny, tallada a pic, els 600 m. d'altura.

Una bretxa estreta i profunda la divideix en dos panys, que s'encontren en angle obtús. Llur to ros, ardent, vetejat de grisos metàl·lics, en arborar-se al sol de migdia cap al qual estan encarades, els valgué llur nom antic: les Fedriades, les Brillants. Avui encara la gent del país les designa amb adjectius pintorescos: la de l'esquerra, il·luminada més tendrament pel sol del matí, Rhodini: la de color de rosa; la de la dreta, encesa al sol de la tarda, Phlemboukos, la Flamejant.

El dèlfic tombant... La Flamejant fa un sortint tan fort, que la converteix, sobre el camí, en una mena de promontori. Venint de l'E., cal girar-lo per a veure el recinte sagrat. També, per a qui ve de l'O., la vista n'és impedida per l'esperó que es desagafa de la Rosada. És l'únic punt de Delfos, aquest esperó, des del qual es pot veure el mar.

La font... Al fons de la gorja closa on els dos espadats de les Fedriades s'ajunten, raja la cèlebre font de Castàlia. Els turons del Parnàs, alts per damunt i enllà del plannell, la nodreixen amb les aigües de les neus i dels llacs alpestres, que es filtren a través de les roques. L'antic revestiment de marbre ha desaparegut; el doll, obstruïdes en part les deus pels terratrèmols, s'ha empobrit. Els grecs atribuïen als "terbolins d'argent" de Castàlia una virtut purificadora: els sacerdots i els consultants de l'oracle s'hi rentaven; s'hi omplien els vasos d'or amb què es rabejaven les lloses de l'estatge diví. Foren els romans que en feren una font inspiradora dels poetes; però les nimfes Castàlides ja eren invocades abans com a testimonis i guardianes de les tradicions llegendàries. No pot estranyar a ningú que l'autor d'aquestes Elegies, que a Delfos desdenyà cristianament la idea d'una anticipació del futur, se sentís, després de beure a Castàlia, més segur en la seva lleugera i sagrada condició de poeta; condició com-

partida, per un do del Cel mai prou agraït, per la seva muller, que l'acompanyava en l'inoblidable solitari viatge.

Olivar... El bosc de les més estupendes oliveres que mai he vist, a través del qual es davalla de Delfos cap a Itea i el mar, fou per a nosaltres el símbol de la vida com la volem.

ELEGIA IX. — *Glòria de Salamina...* No gosaria dir que mai hagi contemplat una aurora de més gloriosa púrpura que la que s'aixecà sobre el mar, davant dels nostres ulls, quan el nostre vaixell sortí del canal de Corint i, deixant Egina a la dreta, costejava Salamina cap al Pireu. Que el sentit de la llibertat, fonamental en la cultura europea, s'afirmà per a sempre a Salamina, i més justament abans a Marató, és un tòpic, sobre el qual em semblaria ofensiu per al lector d'insistir. Però he vist Salamina i Marató no... Com tampoc no conec sinó per fotografies Queronea i el seu pla, on en 338 a. de J. C. sucumbiren a la millor tàctica de Filip de Macedònia atenesos i tebans, lligats per l'eloqüència de Demòstenes. Fou, amb la derrota, l'eclipsi de la llibertat organitzada políticament. Però només un eclipsi...

ELEGIA X. — *He somiat amb Orfeu...* Ja aquests mots inicials precisen l'abast que es pot donar a l'orfisme on sembla situar-se aquesta elegia. Res de l'orfisme pan-teístic de Rilke, malgrat algunes reminiscències en les imatges figuratives o en les fórmules d'expressió. Tota l'elegia és en rigor una afirmació cristiana de la immortalitat personal de l'ànima, en la plenitud dels seus records i en la perfecció de la Salut. L'orfisme és merament de punt de partida i de manera de dir poètica; per la viva suggestió que tingué per a mi la lectura, un dia, de com explicava l'orfisme antic, veritable religió lliure, el destí

de l'home, admetent l'origen diví de l'ànima, l'existència d'una culpa original, la necessitat d'una expiació i l'ajut d'uns misteris purificants. L'iniciat —el pur— en entrar a l'Hades, deixava, a l'esquerra, prop d'un xiprer blanc, la font de l'Oblit, destinada als profans, i s'acostava, sedegós, a les fresques aigües de la Memòria, que se li oferien a la dreta.

...i se l'enduu al desert. Imatge treta d'Oseas (II, 16) per la força que el mot "desert" hi té, com a símbol del despullament necessari a tota restauració.

ELEGIA XII. — Èrato... La distribució de funcions entre les Muses fou, en l'antiguitat, relativament tardana i vacil·lant. Però ja Plató feia anar a Èrato, "l'amorosa", l'homenatge dels cantors de l'amor. En invocar-la, doncs, jo com a Musa de les meves elegies i en general de l'elegia concebuda a l'antiga, em valc de l'autoritat de Plató, sabent, per ell, profundament el que em faig.

PHARMACOLOGIE	1
ANATOMIE	2
PHYSIOLOGIE	3
PHYSIOPATHOLOGIE	4
DIAGNOSTIC	5
PROGNOSTIC	6
THERAPEUTIQUE	7
HYGIENE	8
PREVENTIVE	9
PHARMACOLOGIE	10
ANATOMIE	11
PHYSIOLOGIE	12
PHYSIOPATHOLOGIE	13
DIAGNOSTIC	14
PROGNOSTIC	15
THERAPEUTIQUE	16
HYGIENE	17
PREVENTIVE	18
PHARMACOLOGIE	19
ANATOMIE	20
PHYSIOLOGIE	21
PHYSIOPATHOLOGIE	22
DIAGNOSTIC	23
PROGNOSTIC	24
THERAPEUTIQUE	25
HYGIENE	26
PREVENTIVE	27
PHARMACOLOGIE	28
ANATOMIE	29
PHYSIOLOGIE	30
PHYSIOPATHOLOGIE	31
DIAGNOSTIC	32
PROGNOSTIC	33
THERAPEUTIQUE	34
HYGIENE	35
PREVENTIVE	36
PHARMACOLOGIE	37
ANATOMIE	38
PHYSIOLOGIE	39
PHYSIOPATHOLOGIE	40
DIAGNOSTIC	41
PROGNOSTIC	42
THERAPEUTIQUE	43
HYGIENE	44
PREVENTIVE	45
PHARMACOLOGIE	46
ANATOMIE	47
PHYSIOLOGIE	48
PHYSIOPATHOLOGIE	49
DIAGNOSTIC	50
PROGNOSTIC	51
THERAPEUTIQUE	52
HYGIENE	53
PREVENTIVE	54
PHARMACOLOGIE	55
ANATOMIE	56
PHYSIOLOGIE	57
PHYSIOPATHOLOGIE	58
DIAGNOSTIC	59
PROGNOSTIC	60
THERAPEUTIQUE	61
HYGIENE	62
PREVENTIVE	63
PHARMACOLOGIE	64
ANATOMIE	65
PHYSIOLOGIE	66
PHYSIOPATHOLOGIE	67
DIAGNOSTIC	68
PROGNOSTIC	69
THERAPEUTIQUE	70
HYGIENE	71
PREVENTIVE	72
PHARMACOLOGIE	73
ANATOMIE	74
PHYSIOLOGIE	75
PHYSIOPATHOLOGIE	76
DIAGNOSTIC	77
PROGNOSTIC	78
THERAPEUTIQUE	79
HYGIENE	80
PREVENTIVE	81
PHARMACOLOGIE	82
ANATOMIE	83
PHYSIOLOGIE	84
PHYSIOPATHOLOGIE	85
DIAGNOSTIC	86
PROGNOSTIC	87
THERAPEUTIQUE	88
HYGIENE	89
PREVENTIVE	90
PHARMACOLOGIE	91
ANATOMIE	92
PHYSIOLOGIE	93
PHYSIOPATHOLOGIE	94
DIAGNOSTIC	95
PROGNOSTIC	96
THERAPEUTIQUE	97
HYGIENE	98
PREVENTIVE	99
PHARMACOLOGIE	100

INDEX

PREFACI	9
ELEGIES DE BIERVILLE	
I	21
II	23
III	25
IV	27
V	29
VI	31
VII	35
VIII	39
IX	43
X	47
XI	51
XII - ENDREÇA	55
NOTES.	57

ACABAT D'IMPRIMIR
EL DIA 6 D'OCTUBRE DEL 1940
ALS OBRADORS DE
LA IMPRENTA MEDITERRANEA
DE SANTIAGO DE XILE
SOTA LA DIRECCIÓ DE
GENT CATALANA

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
THE EAST ASIAN LIBRARY
540 EAST 57TH STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60637
TEL: 773-936-3200
WWW.EASIANLIBRARY.UCHICAGO.EDU

BC Biblioteca de Catalunya

Aut. D-IEC-CPJ0

CR. 1001223657

Tip. 2002-8

1280

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

11

BIBLIOTECA DE CATALUNYA

1001223657

